

Till

Ruth

31 aug. 197

Innehåll

Förord

IUI:s chefer

Kära Ruth!

Till Ruth!

Den som tänker på IUI tänker också på Ruth

R-L-alliansen, eller hur man får skatteexperter
att skriva böcker

Reflexioner kring IUI - årgång 74

Övrig ordinarie personal samt med särskilda utredningar
sysselsatta under Ruths IUI-tid 1944-1974

Förord

Fem utav IUI:s chefer - hälften av alla i raden -
här presenterar dissertationer i olika ämnen.
Läsaren väntar sig kanske långtidsutredningar flera,
studier av innovationer, bilköp och allmänna sektorn.
Därav blir intet, ej heller något om inkomstfördelning,
flykten från glesbygd, rotnettots fluktuationer i skogen.

Naja och Erik och Jan liksom Nabseth och nutida chefen
(märk vilken blandekonomisk församling av forskningens grädda!
väljer istället att dikta och minnas och fritt spekulera,
något som givetvis ej lärdes ut under IUI-tiden.

Vilseleds ej utav formen! Bortse från inadvertenser!
(Medvetet slopad: obligatoriska manuskrollen)
Tråden den röda och temat för chefernas confessiones:
"Ruth som mig fostrat har och som var den egentliga chefen".

L.K.

IUI:s chefer

Ivar Andersson	1939-40
Ragnar Sundén	1940-41
Ingvar Svenilsson	1941-50
Erik Dahmén, t.f.	1948-50
Jonas Nordenson	1950-53
Jan Wallander	1953-61
Erik Höök, t.f.	1961
Ragnar Bentzel	1961-66
Lars Nabseth	1966-72
Lars Wohlin	1973-

DEM SOM GÖR VAD PÅ IUI

Kära Ruth!

När Lars Wohlin skrev till mig om att Du skulle lämna institutet i september med pension verkade uppgiften helt osannolik.

Chefer och forskare kommer och går på IUI, men den röda tråden i sammanhanget har varit Du. Du har alltid funnits där och omedvetet hade jag väl liksom tänkt mig att Du alltid skulle finnas kvar.

Den här känslan speglar den utomordentligt betydelsefulla och viktiga roll som Du spelat i institutets liv.

När jag först kom in i bilden i mitten på 40-talet, sysslade Du framför allt med räknearbete. Snabbt, prydligt och korrekt. Du var också den som försökte hålla någon ordning på det bibliotek, som vi hade på Malmtorgsgatan. Det var inte någon tacksam uppgift, eftersom forskarna inte var speciellt intresserade av att skriva ordentligt på lapparna och stoppa i de gröna stickor som skulle stå på det ställe där man tog en bok. Huvuddelen av biblioteket befann sig därför spritt över forskarrummen på ett något oklart sätt. Nåja, så småningom kom vi ju till att det kanske inte gjorde så mycket att det var på det viset. I stort sett betydde det att böckerna användes av dem som verkligen behövde dem, och var det någon annan som behövde boken, var det billigare att köpa en ny än att ha ett fint system för att hålla ordning på var den egentligen fanns.

I den grå forntid, som jag nu tänker på, befann sig institutets finanser i ett något lösligt skick. Om sanningen skall fram, så hade vi kommit i den situationen, att en del av våra tillgångar var investerade i en kosterbåt. Det fanns definitivt inte något styrelsebeslut på detta, och vad värre var, kosterbåten befann sig såvitt jag kunde förstå i sjunkande tillstånd. Det här var naturligtvis inte så bra. Uppriktigt sagt var det väldigt olämpligt och en genomgående reorganisation av den ekonomiska förvaltningen tedde sig alldeles kolossalt nödvändig. I det läget inträdde Du som den räddande ängeln och Dina kamerala kunskaper och färdigheter fick blomma ut för fullt.

Institutet har ju gunås alltid varit fullt av ekonomer. Det har däremot, såvitt jag vet, inte betytt, att man haft tillgång på folk som är duktiga på det här med debet och kredit och andra bokföringens mysterier. Det var därför utomordentligt bra att det fanns en person som umgicks fullt naturligt med konton och "innanför linjen" och utanför linjen" etc.

Särskilt värdefullt har det varit eftersom institutet haft en ordförande som visat ett stundom tröttande intresse för dylika ting. Personligen måste jag erkänna att jag på den tiden - senare har det blivit något bättre - hade litet svårt att engagera mig i bokslut och budgetar och dylikt. Dessutom var jag sorgligt okunnig i tekniska elementa på området. Det var då rätt prövosamt att ha en ordförande, som ville bli informerad i bokslutets alla tekniska detaljer. Han hade dessutom den tråkiga egenheten att han i detalj kom ihåg de mera svepande uttalanden som man gjort på olika punkter i samband med föregående bokslut. Jag tvingades därför att ta privatlektioner för Dig, så att jag bättre skulle kunna klara av dessa förhör. Jag har onekligen haft en hel del glädje av dessa utmärkta lektioner.

När jag tänker tillbaka på den långa tid som jag var vid IUI, först som forskare i fyra år och några år senare återkommen som chef i åtta år, är det en tid fylld av smärre krisungar. Räknearbeten som inte blivit färdiga i tid, manuskript som måste korrekturläsas till i morgon, tryckerier som inte levererar, folk som slutat eller blivit sjuka, kaffet som tagit slut osv i all oändlighet. Jag minns diskussionerna om hur vi skulle klara av kriserna och ser framför mig Ruth som i ett snabbt ryck är utanför dörren och satt i gång med att klara upp saken. Du, som alltid fanns där, tidigt och sent, vinter och sommar, Du, som torde vara en av de ledande i ligan om flest tacksamhetsomnämningen i förord till doktorsavhandlingar. En mycket exklusiv liga.

Jag minns att jag fann det nästan chockerande, när Du en dag meddelade att Du avsåg att ingå i det äkta ståndet. Jag hade liksom inte föreställt mig att Du hade något liv vid sidan om IUI. Det föreföll inte att finnas plats för det. Även om det då och då inlöpte rapporter om familjens kroppsliga ansträngningar på stället i skärgården.

Du hade också en viktig pedagogisk uppgift på institutet. Där inströmmade varje år unga forskargeni, som föreställde sig att forskning framför allt är en fråga om geni, och att det gäller att inte låta inspirationen störas av tråkigt rutinarbete utan överlåta detta på ömma medhjälperskor. Du hjälpte till att lära dem annat. Att det rör sig om 90 procent svett - noggrant mödosamt jobb från 9 till 17 - och så helst några droppar geni.

Jag hade ju föreställt mig att IUI skulle gå en lång och lycklig framtid till mötes. Sedan det chockerande meddelandet om Din pensionering inlupit, måste jag givetvis ta saken under omprövning. Vi får emellertid hoppas att de lyckas hanka sig fram på något sätt, även om det naturligtvis aldrig kan bli som förr, när det nu nånsin blev det.

Hälsningar

Jan

Till RUTH!

Som en almanackas vecka står
cheferna Ingvar, Erik
Jonas, Jan och Ragnar
Fredriks början, Jacobs slut
är i sådan rad blott Ruth

Enkelt, dubbelt rum, dubblett på Malmtorgsgatan
Västra trädgårdsgatans ping-pongfilial
Brasans sken på Sveavägen 45
Östra malmens industrimodul
ordnande i dessa rum skymtar ständigt Ruth

Lång väntan på en månadslön
diskret förkortas med ett förskott
Diagrammens, korrekturens trassligheter
lugnt och sansat redes ut
av licentianders, doktoranders förords-Ruth

Julens luncher, eftermiddagars te
Hyllningsskrifter, telegram
till bröllop, jämna år, och fester
för den som slutat IUI-sejour
ordnar oförtröttligt Ruth

Oberörd av chefers gång sitter inte bara Ruth
Ordförande på Maovis - kraftfull, resolut
finns Dodde där som talesman, beskyddare
men en sann inkarnation av IUI
är ändå bara Ruth

Erik Höök

Den som tänker på IUI tänker också på Ruth

Sedan tidernas begynnelse har Ruth utgjort en integrerad del av IUI och där varit en både fruktad och älskad maktfaktor av stor betydelse. Som ung nyanställd på institutet darrade man och bockade djupt för den stränga kamrern, i vars händer allas ekonomiska väl och ve låg. Trots att man så småningom lärde sig att Ruth inte bara var sträng utan också både hjälpsam och godhjärtad, satt respekten för henne länge kvar. Även som mer avancerad forskare förblev man, gentemot henne, på något konstigt sätt alltid i underläge. När hon frågade efter manuskript blev man nervös och när hon sedan finläste manuset och påpekade alla fel och inkonsekvenser, ville man helst gå och gömma sig. För att inte tala om den dagen då hon kom med tidsschema för inlämning av manus till tryckeriet. Då fick man stora frossan och börja ödmjukt bedja den inom IUI så ofta förekommande bönen

Ack, snälla, snälla Ruth, skynda inte så
Giv mig ännu ett år - eller två.

När jag blev chef för institutet trodde jag i min enfald att jag skulle kunna komma på jämställd fot med Ruth. Men ack, därav vart intet. Snart nog kom jag helt i händerna på henne. Hon fungerade ju som finansminister, personalchef och allt möjligt annat. Vem vågar väl säga emot en sådan. Inte jag i alla fall.

Från Ruths makt blev jag ej friare
ens sen jag blev chef för alla IUI-are.

Alla som haft förmånen att få fungera som chef på IUI är väl medvetna om Ruths utomordentligt stora insatser för institutets bästa. Sina göromål som finansminister har hon alltid skött på ett föredömligt sätt; revisorerna fick aldrig uppleva glädjen över att upptäcka en skandal. Inte heller styrelsen opponerade sig mot hennes bokslut och budgetuppställningar, trots att dessa bar tydliga spår av hennes uppfinningsrikedom ifråga om döljandet av tillgångar eller skulder. Huruvida Ruth i detta sista avseende var självlärd eller om hon lärt sig tricken av Jan Wallander, som uppenbarligen var väl förtrogen därmed, undandrar sig mitt bedömande.

Över bokslut och budget fru Ellerstad rådde
Jag tror till och med att hon lurade Dodde.

Hur skickligt Ruth än uppfyllde sina åligganden som kamrer tror jag dock inte att det är på det kamerala planet som hennes allra främsta insatser ligger. För mig framstår hennes speciella förmåga att på ett effektivt och smidigt sätt driva en utredning från manuskriptstadiet till en tryckt bok såsom kanske än mer betydelsefull. Hennes förmåga att med falkögon granska manuskripten har varit alla IUI:are till ovärderlig hjälp, liksom också hennes resoluta sätt att driva det färdigställda manuset igenom alla tryckningsstadiet. Visserligen har hennes effektivitet i detta avseende drivit många forskare till förtvivlans brant, men snäll som hon är har hon alltid sett till att ingen föll utför den branten.

Tryckfelsnisse fick alltid ge upp i finalen
i matchen mot Ruth om IUI-pekoralen.

När jag tänker tillbaka på den tiden, då jag fungerade som IUI-chef, drar jag mig ofta till minnes alla de stunder då Ruth och jag (samt ofta även Lasse Kritz) diskuterade diverse IUI-angelägenheter. Det var aldrig tråkiga stunder. Ruth var alltid pigg och glad, aldrig mångordig utan rakt på sak och effektiv. Hennes goda humör smittade av sig och det var alltid trevligt och

gemytligt - även i de enstaka fall då samtalen rörde sig om bekymmersamma frågor.

Hennes gladlynta sätt gjorde livet
bra mycket lättare
både för chefer, utredningsmän och sättnare.

Jag har hört ryktas att Ruth snart skall sluta på IUI. Naturligtvis tror jag inte ett ögonblick på det ryktet; det är alltför otroligt för att vara sant. Skulle det dock mot förmodan ligga någon sanning däri, vill jag till institutets ledning uttrycka ett djupt beklagande. Hur skall det gå utan Ruth? Hur skall någon någonsin kunna axla hennes mantel?

Ack, hur skall det gå med vårt institut om Du nu lämnar oss Ruth?
För dig finns ej substitut
och ingenting blir som förut.
Ack, Ack och än en gång Ack
och till Dig ett innerligt tack.

Naja

R-L-alliansen, eller hur man får skatteexperter att
att skriva böcker

För den måttligt välutbildade 23-åringen föreföll arbetet på IUI redan från början som ett drömjobb. Tidigare erfarenhet av ordnat arbete var inte lovande. Att fylla i kort på försäkringsbolag var dödande tråkigt, att arbeta på skeppsmäkleri vilket i praktiken inneburit att stå i systemköer för personalens räkning var inte mycket bättre. Hotet på IUI mot att få fortsätta med det som då föreföll roligt i livet, nämligen att förkovra sig i den ekonomiska tankevärlden, kunde framförallt komma från två håll; chefen på stället och en kvinnlig kamrer. Men chefen var nästan alltid borta så det hotet var mera potentiellt än faktiskt. Den kvinnliga kamrern föreföll redan vid första kontakten redig och vänlig, men tidigare erfarenhet från försäkringsbolag av dylika exemplar hade gjort en misstänksam. Låg där en pedantisk bokförarsjäl bakom den vänliga fasaden? Men hjälpsamheten och den vänliga inställningen till ynglingen bestod. Och när den kvinnliga kamrern efter endast fem månaders tjänst för ynglingens del kunde meddela att hon höll på att införskaffa en flygbiljett till ett Oxfordbesök åt honom var omdömet klart. Det var fråga om en toppenkamrer i bästa bemärkelse. (Att resan sedan inte blev av därför att forskaren i Oxford inte ville träffa ynglingen kunde knappast kamrern lastas för.)

Så skapades i varje fall från ynglingens sida samtals- och arbetsalliansen Ruth-Lars på IUI som för honom blev en ständig källa till arbetsglädje och ny stimulans under

15 IUI-år. Stället changerade visserligen senare och blev "nerlusat" med Larsar, men detta kunde aldrig ändra på ynglingens uppfattning om vilken som var den "sanna" R-L-alliansen.

När ynglingen nästan 15 år senare klart fylligare och möjligen också något mognare återvände för att inta chefsstolen på IUI, fick R-L-alliansen visa vad den dög till. Ett besvärligt prov kom redan ett år efter tillträdet.

IUI hade sedan länge haft en känd finansrättsexpert anställd på deltid för att skriva en bok. Experten ifråga hade många goda sidor men hade så många "järn i elden" att det blev dåligt med bokskrivandet. Försvaret att han hjälpte så många andra i huset med goda råd kunde inte heller i längden tillfredsställa styrelsen. Så kom då chocken. Experten skulle få ett högt jobb i en internationell organisation. Hur gick det då med boken? Det första förslaget att boken skulle skrivas färdig utomlands måste avvisas. R-L-alliansen måste hitta en annan lösning.

Ett exportförbud för experten gick att ordna för några månader, men sedan var det stopp. Den internationella organisationen ville inte vänta längre. En annan möjlighet som tidigare prövats på "långsamma" författare blev nu framkastad. Behövde inte egentligen experten koppla av en tid med skidåkning före utlandsresan? Man kunde då också något diskutera hans manuskript som enligt löfte självfallet var nästan färdigskrivet. Experten nappade på förslaget även om han ansåg att man borde ligga nära Stockholm så att alla som ville nå honom kunde göra detta snabbt. R-L-alliansen lyckades dock övertyga honom om att skidföret var bäst i Jämtland i februari. Det fanns telefon i den stuga som skulle lånas så att alla kunde nå honom. (Att det var en mynttelefon som krävde ett stort antal en-kronor om man ville ringa, fanns ingen anledning att omtala i förväg.)

Så kom då kvällen för avresan och samlingen vid natttåget med gänget som skulle följa med. Experten var i högform. Han hade sänt ut alla sina manuskript i god tid före avresan och några behov av ändringar fanns egentligen inte. Han hade visserligen inte åkt skidor på länge men var född norrlänning så övriga deltagare borde passa sig för att tala om skidkunskaper. Stämningen steg ytterligare när i Uppsala förre chefens fru steg på för att ägna sig åt mammaskidsemester i Storlien. Vid ölet före sänggåendet var skidor det stora samtalsämnet. Men vad finansrättsexperten inte kände till - det fanns ju ingen anledning att störa sömnen på nattåget - var

- a) att de fem deltagande forskarna från IUI ytterst noggrant gått igenom manuskriptet och delat upp avsnitten mellan sig
- b) att Ruth sagt till växeln i Undersåker att finansrättsexperten endast i nödfall fick störas
- c) att den medföljande kvinnliga sekreteraren mindre skulle syssla med allmänt bistånd och mera skulle koncentrera sig på att snabbt skriva rent alla ändringar så att de på nytt kunde diskuteras.

R-L-alliansens motto för konferensen var: Bättre en uttröttad finansrättsexpert i USA och en bok i Sverige än en pigg expert och tio ofullbordade kapitel i en fjällstuga.

Första dagen lyckades man övertyga experten om att det var bäst att med en gång få en generaldebatt, så kunde man senare utnyttja det vackra vädret utanför. Experten accepterade även om han visade otålighet över att ingen ringde till honom. Kunde man avvara honom så på en gång? Eftermiddagen gick för expertens del åt till att göra de ändringar som diskuterats, medan övriga promenerade eller åkte skidor. Han hoppades dock på att följande dag skulle ge rikligt utrymme för friluftsovningar. Diskussionen andra dagens morgon kom dock experten att inse, begåvad som han var, att det överhuvudtaget inte var meningen att

han skulle vistas utanför stugan. Han fann sig i sitt öde, men den tysta telefonen irriterade. Han började nu ringa själv men bristen på en-kronor var påtaglig. Framåt kvällen stod en-kronorna i 1:50 på den lokala stugmarknaden som följde av expertens efterfrågan. Till hans heder måste sägas att han inte opponerade sig mot den nu uppenbara komplotten. Den enda gången läget blev kritiskt var på fjärde dagens förmiddag. En ung begåvad ekonom som medföljde gruppen hade fått i uppdrag att granska de mera teoretiska avsnitten. En lång diskussion hade utbrutit om det var ett fel på en sida eller ej. Finansrättsexperten ansåg nog att det nästan var under hans värdighet att behöva mästras av en så pass ung och oerfaren ekonom. Så småningom gick han dock med på att det kanske låg något i vad ekonomen sade. Man går så över till nästa sida, varvid experten råkar se i den unge ekonomens manuskript. Han bleknar och far upp med ett skrik. "Fel" står det över hela sidan hos ekonomen. Som tur var hade vid det laget en välkänd ekonom, som experten hyste stor tillit till, anlänt till stugan. Denne ekonom lyckades lugna experten och få honom att avstå från hotet att lämna stugan. Till slut stod det klart att den unge ekonomen nog hade rätt. Han fick sedermera skriva om hela kapitlet.

När fjällveckan var slut var det en mycket utpumpad men sannolikt lycklig finansrättsexpert som lämnade fjällstugan och embarerade USA-planet. Boken blev färdig, även om den knappast blev någon försäljningssuccé, men det kunde inte R-L-alliansen lastas för. Någon mer fjällsemester har man inte hört att experten tagit, men han besöker Sverige flitigt särskilt på sommaren.

Lars Nabseth

Reflexioner kring IUI - årgång 74

Institutet söker, liksom varje företag eller annan institution, skapa medvetenhet om sin historia. För ett forskningsinstitut av IUI:s typ där många stannar endast en ganska kort tid av sitt yrkesverksamma liv blir det särskilt värdefullt att ha haft en person som representerat kontinuiteten på det sätt Ruth gjort. När Ruth nu lämnar oss efter 30 år vid institutet har jag därför tyckt det vara ett lämpligt tillfälle att göra några reflexioner kring hur institutets roll under senare år tenderat att förändras med förändringar i det samhälle som det verkar i. Naturligtvis kan det visa sig vid en tillbakablick från exempelvis ett 50-års jubilerande institut 1989 att jag helt eller delvis missförstått de tendenser som man tycker sig observera i dag. Det kanske inte är inledningen till ett nytt skede utan endast variationer kring en historisk trend.

Nationalekonomernas särställning bland samhällsvetenskaperna och deras roll i samhällsdebatten synes mig ha minskat. De nya kraven på samhällstillvändhet, behovet av en mer integrerad helhetssyn i olika frågor, t ex riksplanering, energifrågor, befolkningspolitik, etc har fört in nya kategorier av vetenskapsmän i samhällsdebatten. Tekniker, systemanalytiker, geografer, antropologer, etnografer, stressforskare m fl engagerar sig på ett helt annat sätt än tidigare i samhällsfrågorna. Inte minst sociologernas starka utbredning har i viss mån trängt tillbaka nationalekonomerna från samhällsanalysens medelpunkt.

Tidstypiskt tycker jag är den stora uppmärksamhet som en socialantropologisk avhandling ur livet i en Stockholmsförort fått. Per Wästberg framhöll i sin recension i DN att dessa typer av studier är långt viktigare än nationalekonomernas sterila analyser av hur man hushållar med knappa resurser. "Antiekonomismen" kommer också till uttryck i att t ex alla de stora bostadsutredarna inte har någon ekonom engagerad i utredningsarbetet.

Nationalekonomin har å andra sidan sökt sig in på nya områden för tillämpning av sina analysmetoder. Man tar upp utbildningsekonomi, kriminalekonomi, sjukvårds- och hälsoekonomi etc. Ekonomerna tvingas också försvara sin disciplin under visst retirerande mot attacker från andra discipliner. Många nationalekonomer tycker att den intellektuella nivån sjunker i samhällsanalysen. Konkurrensen kan dock ha det goda med sig att den tvingar fram en skärpning av de premisser som man bygger sina teorier kring och ett försvar av relevansen i de frågeställningar man arbetar med.

Nationalekonomin tenderar att komma in i vad man i vetenskapsteorin kallar den tredje - eller den kritiska - fasen. Endast kunskaper med hög precisionsnivå godkänns. Forskarna sysslar i första hand med att kritiskt granska tidigare arbeten, med att höja precisionen och med att fylla igen hålen i tidigare kunskaper. Det är viktigt att nationalekonomin söker att bibehålla något av den första pionjärfasen då nya och djärva idéer premieras utan alltför hårda avgränsningar mot andra discipliner, och utan alltför stora krav på exakthet.

Utbildningsexplosionen under 1960-talet medförde en enorm ansvällning av antalet samhällsvetare som kom ut på arbetsmarknaden under början av 1970-talet. Svårigheterna att finna adekvata jobb har slagit tillbaka på inskrivningen vid universitetet. Studenterna har också sökt sig till mer "användbara" ämnen, typ företagsekonomi,

administrativ databehandling etc. Högre studier i nationalekonomi synes inte längre vara lika attraktivt. Antalet som doktorerar i nationalekonomi har varit förvånansvärt litet trots det mycket stora antalet ett- och tvåbetygsstuderande. Man har t o m planerat dra in professurer i ämnet.

Man kan överhuvudtaget fråga sig om forskningskarriären kan konkurrera effektivt om de bästa begåvningarna. Osäkerheten är stor och den ekonomiska avkastningen på forskarkarriären synes inte särskilt lockande. För institutets del tolkar jag dessa tendenser så att man inte skall räkna med en mycket stor ansvällning av forskningen vid universiteten. Utan fast ekonomisk bas och inordning i en fungerande forskningsorganisation blir det ytterst få som klarar doktorsutbildningen. Institutet kommer därför även fortsättningsvis att spela en viktig roll i den högre forskningsutbildningen. Institutet måste också fortsätta med att söka rekrytera forskarbegåvningar på ett tidigt stadium innan de hunnit igenom hela den teoretiska delen av doktorandutbildningen.

IUI har i hög grad koncentrerat sig till arbeten inom ämnet nationalekonomi. Forskningsprojekten tillkommer med många olika motiv. En strävan är att ta upp aktuella ämnen. Forskningsprojekten - pågående och färdiga - blir som årsringarna på ett träd; de avslöjar klimatet långt tillbaka i tiden.

Enligt IUI:s engelska titel sysslar vi med ekonomisk och social forskning. Den sociala delen har då inte varit särskilt framträdande. Det viktigaste skälet är att det är nödvändigt att koncentrera sig och specialisera sig. Man kan naturligtvis fråga sig om detta - mot bakgrund av de tendenser jag pekat på - varit riktigt. Således har vi inte satsat på de ämnesområden som det nya socialforskningsinstitutet - SOFI - tagit upp: arbetsmarknadsproblem, levnadsnivåundersökningar etc. Ett annat område är effekten på produktionen och produktiviteten av demokratiseringen av arbetslivet. SAF satsar - via

URAF (Utvecklingsrådet för samarbetsfrågor) - på detta forskningsområde lika mycket som IUI:s hela budget.

Ytterligare ett specialforskningsinstitut som tillkommit och fått betydande omfattning är ERU inom inrikesdepartementet. Denna grupp som både bedriver egen forskning och lägger ut forskningsuppdrag vid universiteten har fått en stark ställning i den regionalpolitiska forskningen i landet. Forskning nära makten ger den stor tyngd när resultaten förs ut till planerare i län och kommuner.

Institutet har också avstått från att ge sig in i s k framtidsforskning. Det byggs nu upp ett framtidsforskningsinstitut i direkt anknytning till regeringen. Genom utläggning av forskningsuppdrag får man ett fastare grepp över den långsiktiga inriktningen av forskningen på detta område. Från början föreslog IVA att det skulle bildas ett fristående sådant institut, där staten och näringslivet betalade hälften var. Det är med en viss skepsis vi sett på framtidsforskningen. Den har förefallit vara alltför spekulativ, alltför litet förankrad i forskning och särskilt utsatt för politiska modeinriktningar. Överhuvudtaget synes det under senare år vara en tendens att nya forskningsinstitut tillskapas som organisatoriskt gjorts fristående från universiteten. Ett skäl till detta är att den svällande universitetshyråkratin försvårar en samlad forskning i olika ämnen. För att forskningen skall bli framgångsrik behövs organisatoriskt sammanhållna enheter med många heltidstjänster för forskare.

De senaste åren har vi också sett en markerad ökning av statens engagemang i industrin. Det statskapitalistiska inslaget ökar. Kraven på insyn och medbestämmanderätt i näringslivet växer. Industriverket tillkom 1973 bl a för att möta regeringens eget behov av ökade utrednings- och forskningsresurser rörande industrifrågor. Man behövde underlagsmaterial för industripolitiska beslut. Ambitionerna att samla in detaljerad information om företagen växer nu mycket snabbt. Det är inget tvivel om att man här så småningom kommer att bygga upp ett väldigt inför-

mationsflöde och en omfattande utredningsverksamhet. Man noterar att branschorganisationerna söker matcha denna aktivitet med ökad insats på egna utredningar. Institutets egna branschutredningar kommer i kläm i denna process.

Om institutet således kan få svårt att hävda sig i branschutredningar med bred uppläggning och baserade på stora materialinsamlingar, blir dess uppgift i stället att gå in och på basis av redan insamlat material göra intressanta ekonomiska analyser. Detta ställer naturligtvis större krav på den teoretiska kapaciteten och erfarenheten hos forskare som håller på med denna typ av studier.

Det är naturligtvis inte alldeles säkert att den framväxande industribyråkratin får någon reell ekonomisk betydelse. Intresset att upprätthålla en stor informationsinsamlingsapparat, detaljplaneringssystem samt utrednings- och forskningsverksamhet blir i så fall sannolikt ändå större. Det blir en slags bekräftelse på yttre kraftlöshet.

För institutets forskningsinriktning betyder dessa förändringar att intresset förskjuts något mer mot total-ekonomiska analyser. Institutets beslut att satsa på en egen långtidsbedömning skall ses som ett led i en sådan anpassningsprocess. Särskilt intressanta blir forskningsuppgifter som kan belysa centrala avvägningsfrågor i ekonomin såsom sparande och konsumtion, offentlig och privat sektor, önskad grad av internationalisering. Även frågor som gäller industripolitikens sätt att fungera och effekten av denna politik i vid mening på industristrukturen är, som jag ser det, viktiga att studera.

En strävan från institutets sida måste vara att söka upprätthålla en åt alla håll oberoende forskning. Kunskap och information får inte inom landet monopoliseras till endast ett av de framväxande forskningsinstitut, råden, sekretariatet eller delegationerna. Det är där-

för naturligt att satsa på sådana områden där det finns sådana koncentrationstendenser. Strävan är inte att hitta en egen nisch, där man får vara ensam. Detta oberoende-argument ser jag som delvis en ny motivering för industrins satsning på en forskningsinstitution av IUI:s karaktär. Vid institutets tillblivelse talade man om att industrin genom ett forskningsinstitut kunde få fram ett bättre utredningsunderlag vid diskussioner av industrins problem. Man behövde också i sina egna led öka kunskapen om skeendena i industrin.

Lars Wohlin

Övrig ordinarie personal samt med särskilda
utredningar sysselsatta¹⁾ under Ruths IUI-tid
1944-1974

Ahlberg, Gösta	1942-1946
Albinsson, Göran	1955-1966
Andersson, Carita	1972-1973
Andersson, Lars	1952-1955
Arnberg, Margareta	1963-1964
von Arnold, Kate	1957-
Aronsson, Leif	1968-1970
Ahrsjö, Göran	1957-1960
Beckeman, Jan	1961-1966
Bentzel, Ragnar	1948-52, 1954-
Berglund, Tage	1961-1963
Bergström, Villy	1965-1970
Biloch, Elsa	1974-
Boman, Per-Olov	1957-1960
Book, Annette	1974-
Borgnäs, Lars	1966-1967
Brandeskog, Lisbeth	1959-1965
Brandinger, Gerd	1960-1961
Browaldh, Tore	1944-1945
Bröms, Barbro	1948-1956
Bröms, Jan	1967-
Carlevid, Birgit	1959-1961
Carlsson, Bo	1971-
Carlsson, Torsten	1947-1952
Curman, Jöran	1941-1944
Dahlberg, Gudrun	1973-
Dahlerus, Carl-Gustaf	1955-1957
Dahlman, Carl Johan	1967-1970
Dahmén, Erik	1942-50, 1957-61, 1973-
Danielsson, Albert	1954-1956
Danielsson, Georg	1958-1960
Davidsson, Sune	1969-1971
Du Rietz, Gunnar	1969-
Dunker, Majvor E	1946-1949

1) Tillfälligt anställda har inte medtagits.

Edengård, Kerstin	1945-1954
Eisler, Hans	1961-1962
Ekdahl, Inga-Maj	1972-1973
Eklöf, Kurt	1951-1956
Ekström, John	1955-62, 1967-70
Eliasson, Gunnar	1964-
Elinder, Rikard	1944-1948
Elshult, Alv	1949-1955
Endrédi, Gustaf	1961-1967
Eneroth, Bertil	1959-1961
Englund, Anna-Maj	1961-1963
Enqvist, Ingegerd	1960-1961
Erge, Inga-Stina	1953
Eriksson, Göran	1966-
Eriksson, Kerstin	1972-
Facht, Johan	1969-
Fajersson, Sven	1956-1958
Forsberg, Ingrid	1957-1964
Fridén, Lennart	1960-1964
Frisell, Marianne	1966-
Gillberg, Jan	1956-1963
Gisle, Peter	1963-1964
Granérus, Ulf	1969-1972
Grape, Britt-Louise	1963-1968
Grufman, Anders	1972-
Gulbrandsen, Odd	1952-60, 1963-70
Gullström, Per	1963-1967
Gunnarsdotter, Gunnel	1968-1972
Gunnerholm, Per	1971-1974
Gustafsson, Siv	1967-
Götevi, Marie Susanna	1949-1950
Hardin, Einar	1950-1953
Heinertz, Eric	1939-1945
Hellberg, Inger	1944-1948
Hellberg, Rune	1942-1949
Henell, Fredrik	1973-1974
Herodes, Lea	1947-1949
Hilding, Per	1952-1954
Holm, Christine	1970-1973

Holm, Herman	1946-1952
Holter, Margareta	1967-1970
Håkanson, Staffan	1967-1974
Högberg, Ruth	1956-1957
Höglund, Bengt	1957-1966
Höök, Erik	1948-1962
Iveroth, Axel	1939-1946
Jakobsson, Ulf	1970-
Jansson, Siv	1961-1962
Jern, Nils	1942-1945
Johansson, Bernt	1963-1967
Johansson, Britt	1958-1960
Johansson, Gun	1968-
Johansson, Östen	1962-1964
Josefsson, Gunnar	1947-1950
Josefsson, Märtha	1971-
Jungenfelt, Karl G	1961-1966
Kasterman, Karin	1944-1955
Kauri, Juhan	1945-1953
Keussen, Per	1948
Kjellman, Östen	1950
Klevmarken, Anders	1968-
Kristensson, Folke	1942-1945
Kritz, Lars	1960-
Kyrö, Gunnel	1950-1957
Lagerkvist, Claes	1957-1964
Lantz, Lars	1954-1955
Lidberg, Marina	1959-1962
Lidén, Lars	1957-1961
Lidén, Margit	1970
Lignell, Anita	1970-1974
Lindh, Kerstin	1969-
Lindahl, Sonja	1954-1955
Lindbeck, Assar	1963-1972
Lindberg, Berit	1973-
Lindblom, Britta	1948-1952
Lindström, Bertil	1972-
Lindström, Ingrid	1952-1957
Lindörn, Bo	1972-

Lundberg, Lars	1966-
Lundberg, Svante	1966-1967
Lundell, Bertil	1944-1945
Lundmark, Margareta	1959-1960
Lütjohann, Harry	1970-
Löfgren, Torsten	1966-1971
Löwenthal, Bengt-Göran	1963-1966
Magnusson, Gunvor	1959
Meurling, Torsten	1957
Mildner, Erwin	1960-1961
Morin, Inga-Greta	1949-1950
Mutén, Leif	1959-1969
Nabseth, Lars	1952-60, 1966-74
Niklasson, Elsie	1942-1949
Nilson, Alice	1954-56, 1961-
Nilsson, Bertil	1957-1959
Nordenson, Jonas	1948-1953
Normann, Göran	1972-
Norström, Göran	1964-1965
Nurk, Harald Martin	1947-1953
Nyrén, Wera	1955-
Olsson, Bertil	1955-1967
Ohlsson, Lennart	1967-
Ortmark, Åke	1954-1958
Pahlberg, Karin	1956-1959
Paues, Wilhelm	1958
Paulsson, Nils	1953-1955
Peppler, Wilhelm	1951-1953
Pettersson, Kerstin	1957-1959
Pettersson, Synnöve	1953-1956
Rabinowicz, Eva	1973-
Reinans, Sven	1959
Renck, Olle	1968-
Rivert, Ulla	1943-1948
Rosell, Hans	1941-1947
Rossor, Sabine	1960-1961
Ruist, Erik	1944-54, 1957-61, 1964-66
Rundblad, Bengt G	1954-1964
Rundfelt, Rolf	1968-

Rydén, Bengt	1966-1971
Rydorff, Stig	1952-1955
Salaj, Branko	1964-1968
Samuelsson, Hans-Fredrik	1970-
Samuelsson, Karl-Olov	1950-1956
Sanell, Åke	1956-1957
Senneby, Bengt	1946
Silenstam, Per	1965-1970
Sjaunja, Astrid	1956-1957
Sjöström, Ulf-Åke	1973-
Skår, John	1964-1971
Sundberg, Vera	1959-1960
Sundström, Åke	1960-1973
Swedenborg, Birgitta	1969-
Svennilson, Ingvar	1941-1962
Svensson, Kjell	1964-1965
Sylwan, Margot	1945-1949
Söderlund, Hans	1950-1954
Theodorsson, Ingegärd	1949-1953
Thiel, Eva	1970-
Thorelli, Hans B	1945-1950
Törnqvist, Gunnar	1963-1967
Uggla, Inga-Lill	1953-1957
Uhler, Gunnel	1949-1950
Wagner, Hans	1953-1955
Waldau, Göran	1954-1955
Wallander, Jan	1953-1961
Wallin, Bertil	1949-1950
Vanker, L	1950-1952
von Vegesack, Bitti	1942-1947
Wennerholm, Ester	1940-1966
Westerberg, Gunni	1958-1969
Wickremesinghe, Brian	1964-1965
Wikgren, Margareta	1972-1973
Vinell, Lars	1961-1964
Wing, Brita	1963-1968
Wohlin, Lars	1960-
Wounder, Ulla	1968-1972
Zotterman, Lars Henrik	1942-1947

Zäll, Olov Uno	1950-1952
Åberg, Carl-Johan	1963-1965
Åberg, Yngve	1964-
Öhman, Eva	1969-1970